

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2613/2553

ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) โจทก์ นายทองหล่อ ไม้ตง กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60, ป.พ.พ. มาตรา 698, ป.พ.พ. มาตรา 150, ป.วิ.พ. มาตรา 223 ทวิ

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคสอง มีความหมายว่าผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนมีผลเฉพาะตัวลูกหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการเท่านั้นที่จะหลุดพ้นจากหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน แล้วมาผูกพันตามหนี้ที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ ส่วนบุคคลอื่นซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบเช่นไร ต้องเป็นไปตามกฎหมายต่างๆ ซึ่งว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง ดังนี้ ในส่วนตัวลูกหนี้ย่อมได้รับการปลดปล่อยความรับผิดชอบในส่วนที่ขาดโดยผลของกฎหมายฟื้นฟูกิจการ แต่ในส่วนผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบก็เมื่อนั้นนั้นได้ระงับสิ้นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 698 การที่แผนฟื้นฟูกิจการในคดีนี้กำหนดให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบไปเสียทีเดียวย่อมเป็นการขัดต่อ พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคสอง อันเป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนข้อกำหนดดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. มาตรา 150 จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบในหนี้ส่วนที่ยังขาด

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2542 โจทก์ได้รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดมาจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) ซึ่งรับซื้อสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไทยซัมมิท จำกัด บริษัทเงินทุนเฟิสท์ ซิตี้ อินเวสเมนต์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ซึ่งบริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ได้ทำสัญญาเงินกู้หมุนเวียนและเป็นลูกหนี้ค้ำชำระแก่บริษัทดังกล่าว โดยมีจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ทำสัญญาค้ำประกันยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม หลังจากโจทก์ได้รับโอนสิทธิเรียกร้องแล้ว บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ได้ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้หลายรายรวมทั้งโจทก์สำหรับหนี้ในส่วนของโจทก์นั้นบริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด มีหนี้ค้ำชำระแก่โจทก์รวมเป็นเงินจำนวน 235,000,000 บาท เป็นดอกเบี้ยจำนวน 63,196,569.22 บาท รวมเป็นเงินจำนวน 298,196,569.22 บาท แต่บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ผิดเงื่อนไขตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ในวันที่ 20 ตุลาคม 2543 บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางเป็นคดีหมายเลขดำที่ 869/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 893/2543 ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการไม่ครบถ้วน ตามสัญญาสินเชื่อเดิม จำเลยทั้งสี่ในฐานะผู้ค้ำประกันจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อโจทก์ โดยหนี้ที่รับโอนมาจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไทยซัมมิท จำกัด จำเลยที่ 1 ในฐานะผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดชอบจำนวน 50,000,000 บาท และดอกเบี้ยค้ำชำระนับแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2541 ถึงวันฟ้องเป็นเงิน 41,828,128.08 บาท รวมเป็นเงินที่จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์จำนวน 91,828,128.08 บาท หนี้ที่รับโอนมาจากบริษัทเงินทุนเฟิสท์ ซิตี้ อินเวสเมนต์ จำกัด (มหาชน) จำเลยทั้งสี่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 175,000,000 บาท ดอกเบี้ยค้ำชำระ

นับแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2540 ถึงวันฟ้องเป็นเงิน 244,297,211.74 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 419,297,211.74 บาท หนี้ที่รับโอนมาจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบเงินต้นจำนวน 10,000,000 บาท และดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2540 ถึงวันฟ้องหักดอกเบี้ยที่ชำระแล้ว บางส่วนเป็นดอกเบี้ยจำนวน 9,425,667.39 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน 19,425,667.39 บาท ขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ชำระเงินจำนวน 530,551,000.20 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของเงินต้นจำนวน 235,000,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากจำเลยที่ 1 ไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนให้ ยึดทรัพย์จำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 6213 ตำบลบางชัน อำเภอมินบุรี กรุงเทพมหานคร พร้อม สิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาด หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ 1 ออก ขายทอดตลาดนำเงินมาใช้หนี้โจทก์จนครบถ้วน ให้จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ร่วมกันหรือแทนกันกับจำเลย ที่ 1 ชำระเงินจำนวน 419,297,211.74 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน จำนวน 170,000,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ให้การทำนองเดียวกันว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง หนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ได้รับชำระหนี้จากบริษัทกระดาษศรีสยาม จำกัด ตามแผนฟื้นฟูกิจการที่โจทก์เห็นชอบกับ แผนแล้ว หนี้ประธานและหนี้อุปการณจึงระงับ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ ในขณะที่ โจทก์ยื่นคำร้องขอรับชำระหนี้โจทก์ไม่ได้ส่งวนสิทธิจะเรียกร้องเอาจากจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 แผนฟื้นฟู กิจการมีข้อตกลงว่าเจ้าหนี้จะไม่เรียกร้องเอาจากผู้ค้ำประกันอีก จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 จึงไม่ต้องรับผิดชอบ ต่อโจทก์ การโอนสิทธิเรียกร้องหนี้ตามฟ้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย สัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นการแปลงหนี้ใหม่ หนี้เดิมจึงระงับทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เคย ลงนามในแบบพิมพ์สัญญาค้ำประกันที่ยังไม่ได้กรอกข้อความ สัญญาค้ำประกันจึงเป็นเอกสาร ปลอม ฟ้องโจทก์เคลือบคลุมและขาดอายุความ ดอกเบี้ยส่วนที่เกิน 5 ปี ตามฟ้องโจทก์ขาด อายุความ ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยทั้งสี่ โดยกำหนดค่าทนายความ 30,000 บาท โจทก์อุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อ ศาลฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 ทวิ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาข้อกฎหมายตามอุทธรณ์ของโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า บริษัทกระดาษศรีสยาม จำกัดทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับโจทก์ ยอมรับว่าเป็นหนี้โจทก์ เป็นเงินต้นจำนวน 235,000,000 บาท เป็นดอกเบี้ยจำนวน 63,196,569.22 บาท รวมเป็นเงินจำนวน 298,196,569.22 บาท ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้าง หนี้เอกสารหมายเลข จ.25 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งอนุญาตให้บริษัทกระดาษศรีสยาม จำกัด ฟื้นฟู กิจการ ตามสำเนาคำสั่งเอกสารหมายเลข จ.28 โดยศาลล้มละลายกลางเห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟู กิจการตามแผนฟื้นฟูกิจการเอกสารหมายเลข ล. 18 และตามคำสั่งศาลล้มละลายกลางเอกสารหมายเลข จ.29 โดยแผนฟื้นฟูกิจการเอกสารหมายเลข ล.18 บริษัทกระดาษศรีสยาม จำกัด ต้องชำระในมูลหนี้ เดียวกับที่โจทก์นำมาฟ้องคดีนี้เป็นจำนวนเงิน 52,845,247 บาท ซึ่งบริษัทกระดาษศรีสยาม จำกัด ได้ชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการให้แก่เจ้าหนี้ครบถ้วนรวมทั้งโจทก์ด้วย หลังจากนั้นศาลล้มละลาย กลางมีคำสั่งให้ยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของบริษัทกระดาษศรีสยาม จำกัด ตามสำเนาคำสั่ง ศาลล้มละลายกลางเอกสารหมายเลข จ.29 ต่อมาโจทก์นำหนี้ในมูลหนี้เดียวกันกับที่บริษัทกระดาษศรี สยาม จำกัด ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางมาฟ้องให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ในฐานะ ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบในหนี้ที่ยังเหลืออยู่ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้เอกสารหมายเลข จ.25 แต่

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโดยอ้างเหตุผลว่าโจทก์ยอมไม่สามารถนำหนี้ตามฟ้องซึ่งเป็นมูลหนี้เดียวกันมาฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ในฐานะผู้ค้ำประกันให้รับผิดชอบและฟ้องบังคับจำนองได้อีก เนื่องจากหนี้ดังกล่าวระงับสิ้นแล้วตามแผนฟื้นฟูกิจการเอกสารหมายเลข 18 ข้อ 6, 3, 1, 3 (3) ข้อ 6, 3, 1, 4 (2) (3) ข้อ 6, 3, 3 ที่กำหนดให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคสอง บัญญัติว่า คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือผู้ค้ำประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน...นั้น ซึ่งมีความหมายว่าผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนมีผลเฉพาะตัวลูกหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการเท่านั้นที่จะหลุดพ้นจากหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน แล้วมาผูกพันตามหนี้ที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ ส่วนบุคคลอื่นซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบเช่นไรต้องเป็นไปตามกฎหมายต่างๆ ซึ่งว่าต้องความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง ดังนี้ ในส่วนตัวลูกหนี้ย่อมได้รับการปลดปล่อยความรับผิดชอบในส่วนที่ขาดโดยผลของกฎหมายฟื้นฟูกิจการแต่ในส่วนผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบก็เมื่อนั้นได้ระงับสิ้นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 698 การที่แผนฟื้นฟูกิจการในคดีนี้ กำหนดให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบไปเสียทีเดียวย่อมเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคสอง ดังกล่าวอันเป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ข้อกำหนดดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150 จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบในส่วนที่ยังขาด โจทก์ยอมมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ได้ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้นศาลฎีกาไม่เห็นฟ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น อนึ่ง โจทก์อุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสี่หรือไม่ เมื่อศาลฎีกาวินิจฉัยว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องแล้ว จำต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยในประเด็นอื่นที่ยังมิได้วินิจฉัยแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี อุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายของโจทก์เช่นนี้จึงเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันไม่อาจคำนวณเป็นราคาค่าเงินได้ ต้องเสียค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาเพียง 200 บาท ตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตาราง 1 ข้อ 2 (ก) แต่โจทก์เสียค่าขึ้นศาลชั้นฎีกามา 600,000 บาท จึงต้องคืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาส่วนที่เกินมาแก่โจทก์" พิจารณาคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยในประเด็นอื่นที่ยังมิได้วินิจฉัยแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและในชั้นฎีกาให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำพิพากษาใหม่ให้คืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาส่วนที่เกินมาแก่โจทก์

องค์คณะ

สมศักดิ์ จันทรา · เอกชัย ชินณพงค์ · เกียรติศักดิ์ เกียรติดำรง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2613/2553>